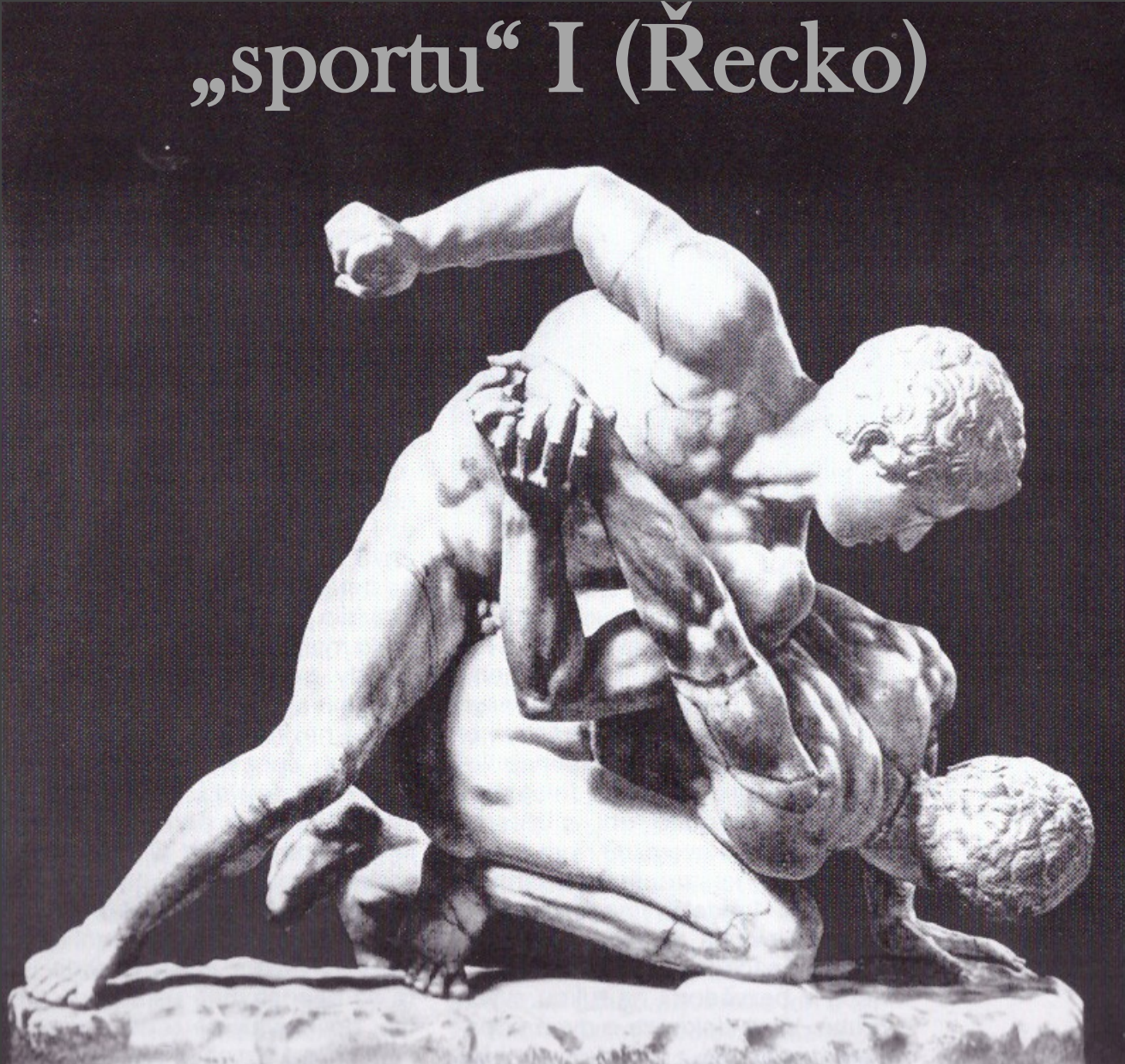

DSBcB020: Dějiny starověkého

„sportu“ I (Řecko)

- PhDr. Jiří Kouřil
 - 213777@mail.muni.cz
- ukončení: zápočet
 - test či rozprava
 - Docházka, soutěž
 - Test 100b (4x5 + 10), min. 60b
- výuka – přednášky, diskuze, rekonstrukce, soutěž
- Dějiny starověkého „sportu“ II (Řím)
 - helénismus
 - Germáni, ...
 - Etruskové
 - Řím
 - vliv na rytířství
- Rekonstrukce

TÉMATA

- vymezení, inspirace pro současnost
- Mezopotámie, Malá Asie, Egypt, Indie, Čína
- Kréta, Mykény
- Řecko do helénismu
 - druhy *agónu*, disciplíny, pravidla, vývoj
 - „sportovně“-náboženské slavnosti
 - Athény, Sparta, ...
 - speciální tituly
 - významní *athlétai*, trenéři a příprava
 - „sportovní“ a kulturně filosofické typy
 - vztah k ženám, cizincům a otrokům
 - umění, řemeslo, filosofie a „sport“

pravda/ lež

- 1. symbolem antických OH bylo 5 kruhů jako dnes
- 2. AOH byly otevřeny všem národům
- 3. Na stejných AOH soutěžili muži i ženy
- 4. AOH začínaly přinesením olympijského ohně
- 5. Jako dnes byly OH pro muže a mládež odděleny
- 6. v antice existovaly i zimní OH
- 7. antičtí atleti dostávali jako ti současní za vítězství peníze
- 8. po bitvě u Marathónu se do programu AOH přidal maratónský běh jako vzpomínka na posla

5 moderní symbolů OH

- pět kruhů
- pochodeň
 - oheň
- přísaha
- hymna

Sport?

- lat. *disportare*
 - útěk od práce k zábavě
 - oddávat se zábavě
 - bavit se
- důraz na vítězství
- *athlon* – cena
- *agón* – soutěž
- *Olympiakoí Agones* ne OH
- *x ludus* (Řím)

Praktické aspekty řeckého sportu?

Válečnictví

Výchova

Jak víme o antickém sportu?

Primární zdroje

τῶιδ' αἵμα τῶσαρά κορται μέλαιμαι μήδ' ἔσορτο.
λοκρῶν· οἱμαῖοισι πέρην ἰβρῆσ' αἰοίησ'·
οἱ δ' αἰοία μ' ἔχορ μέλαιμαι τῶσαρά κορται αἵμα τῶ·
χαλκίδαί τε ἰβρῆσ'· πορμαφνλόν θ' ἰαία μ'·
κλήρι μ' τῶ τῶ φαλορ· δῖον τῶ πύ πολίεθρορ·
οἱ τῶ βαρῖνορ ἔχορ· ἡ δ' οἱ, τῶ αἵμα τῶ αἰοίησ'·
τῶ μ' δ' αἰοίησ' γῶ μ' οἱ, ἔλθῃ ἡσ' οἱ ζοσ' αἰοίησ'·
χαλκοδορ τῶ αἰοίησ' μ' αἰοίησ' ἀρχοσ' αἰοίησ'·
τῶιδ' αἵμα τῶσαρά κορται τοῖοι· ὅπῃ δ' οἱ κορμῶσ' τῶ·
αἰοίησ'· μέλαιμαι τῶσαρά κορται ὅρ κτήσῃ μ' μέλαιμοι·
θῶρ κῆσ' ἔλθῃ δ' ἡσ' οἱ ἀμφὶ αἰοίησ'·
τῶιδ' αἵμα τῶσαρά κορται μέλαιμαι μήδ' ἔσορτο·
οἱ δ' αἰοίησ' ἔχορ ἀκτῆ μ' οἱ πολίεθρορ·
δῖον μ' ἔλθῃσ' μ' αἰοίησ' ὁρ ποτ' αἰοίησ'·
θῶρ κῆσ' δῖοσ' θῶρ κῆσ'· τῶσαρά κορται ζῶ δ' αἰοίησ' ἀρῶσ'·
καθ' ἑσ' αἰοίησ' ἔσορ μ' οἱ πῶρ μ' οἱ·

λοκρῶν
ἡ· η· η· η·
ε· ε· ε·

ε· η· η· η·
π· η· η· η·
ε· ε· ε·

μῖνυ 2 μῖνυ ἰβρῶσ' τῶσ' οἱ

μαλ' ἡσ'

Archeologie

Umění

Epigrafika

Numismatika

LITERATURA

- DECKER, W.** (1995). *Sport in der griechischen Antike. Vom minoischen Wettkampf bis zu den Olympischen Spielen*. München: C. H. Beck. 255 p.
- GOLDEN, M.** (2005). *Sport in the Ancient World from A to Z*. London: Taylor & Francis e-Library. 185 p.
- GOUW, P.** (2009). *Griekse atleten in de Romeinse Keizertijd (31 v. Chr. - 400 n. Chr.)* [online]. Amsterdam: University of Amsterdam, FGw: Instituut voor Cultuur en Geschiedenis (ICG). Dostupné z: <http://dare.uva.nl/document/2/144785>
- HOGENOVÁ, A.** (2000). *Areté :základ olympijské filozofie*. 1. vyd. Praha: Karolinum. 164 s.
- HOMÉROS** (2007). *Ílias*. Translated by Otmar Vaňorný. 12. vyd. Praha: Petr Rezek. 598 s.
- HYDE, W. W.** (1921). *Olympic Victor Monuments and Greek Athletic Art*. Washington: Carnegie Inst. 406 p.
- CHRISTESEN, P.** (2012). *Olympic Victor Lists and Ancient Greek History*. Cambridge: Cambridge University Press. 582 p.
- CHRISTESEN, P. & MARTIROSOVA-TORLONE, Z.** (2013). *The Olympic Victor List of Eusebius: Background, Text, and Translation* [online]. New York: Fordham University. Dostupné z: https://www.academia.edu/5242343/The_Olympic_Victor_List_of_Eusebius_Background_Text_and_Translation.
- JAEGER, W. W.** (1989). *Paideia :die Formung des griechischen Menschen*. 2., ungekürzter photomechan. Berlin: Walter de Gruyter. 1398 s.
- KÖSSL, J. et alii** (1982). *Malá encyklopedie olympijských her*. Praha: Olympia. 616 s.

- MECHIKOFF, R. A.** (2010). *A history and philosophy of sport and physical education :from ancient civilizations to the modern world*. 5th ed. New York: McGraw-Hill. xviii, 459.
- NEWBY, Z.** (2006). *Athletics in the Ancient World*. London: Bristol Classical Press. 112 s.
- NOVOTNÝ, F.** (1922). *Gymnasion: Úvahy o řecké kultuře*. Praha: Nákladem Gustava Voleského. 66 s.
- OLIVOVÁ, V.** (1979). *Lidé a hry: Historická geneze sportu*. Praha: Olympia. 608 s.
- OLIVOVÁ, V.** (1988). *Sport a hry ve starověkém světě*. V Praze: Artia. 207 s.
- PAUSANIAS** (1973). *Cesta po Řecku. I*. Vyd. 1. Praha: Svoboda. 581 s.
- PAUSANIAS** (1974). *Cesta po Řecku. II*. Vyd. 1. Praha: Svoboda. 428 s.
- PINDAROS** (2002). *Olympijské zpěvy*. Translated by Jan Šprincl. Praha: Rezek. 212 s.
- PLATÓN** (1961). *Zákony*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd. 376 s.
- PLATÓN** (1993). *Ústava*. Praha: Svoboda. 528 s.
- POTTER, D.** (2012). *The Victor s Crown: How the Birth of the Olympics and the Rise of the Roman Games Changed Sport For Ever*. 2. ed. London: Quercus 416 p.
- REITMAYER, L.** (1977). *Přehled vývoje tělesné výchovy ve světě*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 200 s.
- SÁBL, V.** (1968). *Hrdinové antických olympiád*. Praha: Olympia, 1968.
- SÁBL, V.** (1960). *Od Olympie k Římu 1960*. Praha: Sportovní a turistické nakl. 351 s.
- STRACHOVÁ, M.; GREXA, J.** (2014). *Dějiny sportu*. Brno: Masarykova univerzita. 121 s.
- ŠÍP, R. (ed.)** (2008). *Kalokagathia: Ideál, nebo flatus vocis?*. Brno: Masarykova univerzita a Paido.
- THOMSON, G.** (1952). *Aischylos a Athény: O původu umění ve starověkém Řecku*. Praha: Rovnost. 508 s.
- VERNANT, J. P.** (1995). *Počátky řeckého myšlení*. 2. vyd. Praha: Oikoymenh. 88 s.
- VERNANT, J. P. (ed.)** (2005). *Řecký člověk a jeho svět*. Praha: Vyšehrad.
- ZAMAROVSKÝ, V.** (1980). *Vzkříšení Olympie*. 1. vyd. Praha: Olympia. 294 s.